

Ādažu novada bāriņtiesa

Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu novads, LV-2164, tālr. 25755403, e-pasts barintiesa@adazunovads.lv

27.02.2025. Nr. 1.10./25/353

Ādažu novada pašvaldības domei

Pārskata ziņojums par darbu 2024. gadā

Ādažu novada bāriņtiesa (turpmāk – bāriņtiesa) saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5. panta ceturtajā daļā noteikto sniedz pašvaldības domei pārskata ziņojumu par darbu 2024. gadā. Pārskata ziņojums ir publicējams pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē www.adazunovads.lv.

Bāriņtiesa, prioritāri nodrošinot bērnu un aizgādībā esošu personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību, savā darbībā pamatojas uz normatīvajiem aktiem, publisko tiesību principiem un 2021. gada 29. septembra nolikumu Nr. 12 “Ādažu novada bāriņtiesas nolikums”.

Bāriņtiesa ar mērķi, lai administratīvās teritorijas iedzīvotājiem pakalpojumi būtu ērti pieejami, pieņem iedzīvotāju un izskata lietas bāriņtiesas sēdēs Ādažos un Carnikavā.

Pieņemto lēmumu skaits 2024. gadā, no tiem:	67
par bērnu aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu, prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu	8
par atzinumu sniegšanu pēc tiesas pieprasījuma (par bērna dzīvesvietas, viena vecāka atsevišķas aizgādības, saskarsmes tiesības izmantošanas kārtības noteikšanu)	8
par vārda, uzvārda maiņu	1
aizbildnības lietās	6
adopcijas lietās	2
audžuģimeņu lietās	2
aizgādības (personai, mantojumam) lietās	13
par vecāku domstarpību izšķiršanu bērna aizgādības jautājumos	2
par bērna un aizgādībā esošas personas mantas pārvaldību	21
par valsts sociālo pabalstu izmaksu	3
par ārkārtas aizbildnības nodibināšanu Ukrainas civildzīvotājiem	1

Divi bāriņtiesas lēmumi ir pārsūdzēti Administratīvajā rajona tiesā, viens lēmums ir atstāts spēkā, par otra lēmuma atcelšanu bāriņtiesa ir iesniegusi apelācijas sūdzību.

Bāriņtiesa lemj par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, ja ir faktiski šķēršļi, kas liedz vecākam iespēju aprūpēt bērnu; bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos vecāka vainas dēļ (vecāka apzinātas rīcības vai nolaidības dēļ); vecāks ļaunprātīgi izmanto savas tiesības vai nenodrošina bērna aprūpi un uzraudzību; vecāks ir devis piekrišanu bērna adopcijai; konstatēta vecāka vardarbība pret bērnu vai ir pamatotas aizdomas par vecāka vardarbību pret bērnu.

Pārtrauktās aizgādības tiesības vecākam atjauno, ja bāriņtiesa atzīst, ka nepastāv pārtraukšanas apstākļi. Ja gada laikā no aizgādības tiesību pārtraukšanas nav iespējams tās atjaunot, bāriņtiesa lemj par prasības celšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai.

Pārskata gadā vienam vecākam pārtrauktas bērnu aizgādības tiesības, diviem vecākiem aizgādības tiesības ir atjaunotas. Bāriņtiesa uz pieņemto lēmumu pamata ir cēlusi prasības tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu diviem vecākiem, un uz pārskata gadā un iepriekšējā gadā celto prasību pamata trīs vecākiem ar tiesas spriedumu atņemtas bērnu aizgādības tiesības.

Bāriņtiesa, ierosinot lietu par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, informē vecāku par sekām un uzdod viņam sadarbībā ar sociālo dienestu noteiktā termiņā novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus.

Pieciem vecākiem ierosinātas administratīvās lietas par aizgādības tiesību pārtraukšanu un vecākiem uzdots sadarbībā ar Ādažu novada sociālo dienestu (turpmāk – Sociālais dienests) noteiktā termiņā novērst bērnu attīstībai nelabvēlīgos apstākļus ģimenē, lai nebūtu pamata aizgādības tiesību pārtraukšanai un bērni varētu turpināt augt un attīstīties savu vecāku ģimenēs.

Bērniem, kuri palikuši bez vecāku gādības, tiek nodrošināta ārpusģimenes aprūpe aizbildņa ģimenē un audžuģimenē. 2024. gada 31. decembrī ārpusģimenes aprūpe nodrošināta 8 novada bērniem, no tiem 6 bērni aug aizbildņu ģimenēs, 2 – audžuģimenēs. Aprūpes iestādēs bērni nav ievietoti.

Bāriņtiesas pārraudzībā ir desmit citu novadu bērnu aizbildnības lietas, jo aizbildņa ģimene faktiski dzīvo Ādažu novadā.

Novadā ir viena audžuģimene, kas nodrošina divu audžuģimenē ievietoto bērnu aprūpi un uzraudzību.

Bāriņtiesa lemj par laulāto vai personas atzīšanu par adoptētājiem un bērna adopcijas atbilstību bērna interesēm. Ar diviem lēmumiem personām piešķirts adoptētāju statuss, atbalstīta viena bērnu adopcija.

Pārskata gada beigās bāriņtiesas lietvedībā ir 10 aizgādības lietas pilngadīgām personām ar garīga rakstura vai citiem veselības traucējumiem, kurām ar tiesas spriedumu ierobežota rīcībspēja un nodibināta aizgādība, un 7 aizgādības lietas mantojumiem, kam aizgādība nodibināta ar notāra taisītu notariālu aktu.

Par 6 ģimenēm, kas nonākušas bāriņtiesas redzeslokā un kurās nepietiekami nodrošināta 9 bērnu audzināšana vai netiek ievērotas bērnu intereses un tiesības, informēts Sociālais dienests ar lūgumu nodrošināt šīm ģimenēm atbalstu un palīdzību problēmu risināšanā. Vairākos gadījumos, pastāvot pamatotām aizdomām par vardarbību pret bērnu, informēta Valsts policija.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24. panta septītā daļa nosaka, ka vecākiem ir pienākums sadarboties ar sociālo dienestu un izmantot piedāvātās ģimenes atbalsta un palīdzības programmas, ja ir konstatēta vardarbība vai citi bērnu tiesību pārkāpumi bērna aprūpē. Par atteikšanos no sadarbības sociālais dienests informē bāriņtiesu.

Pārskata gada beigās bāriņtiesas lietvedībā ir 264 administratīvās lietas, no tām 60 lietas ierosinātas beidzamajā gadā.

Pastāvīgā valsts glabāšanā arhīvā nodotas reorganizēto bāriņtiesu 397 pastāvīgi glabājamās 1996. - 2009. gada lietas.

2024. gadā bāriņtiesas darbinieki piedalījās 33 civilprocesu izskatīšanā tiesās, vairākos kriminālprocesos un procesos par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu, 2 procesos administratīvajā tiesā, kopā piedaloties vairāk kā 70 tiesu sēdēs, pārstāvēja bērnu

intereses nopratināšanās, ekspertīzēs un administratīvās komisijas sēdēs. Iesniegti seši pieteikumi tiesā bērnu personisko un mantisko interešu aizstāvībai.

Dokumentu vadības sistēmā “Namejs” sarakstē ar juridiskām personām bāriņtiesas kompetences jautājumos pārskata gadā reģistrēti 1855 dokumenti, sarakstē ar fiziskām personām – 719 dokumenti.

Carnikavas pagastā kā novada teritoriālajā vienībā, kurā nav notāra, bāriņtiesa izdara apliecinājumus, kas juridiskā ziņā pielīdzināmi notariālajiem apliecinājumiem. 2024. gadā izdarīti 217 apliecinājumi (tai skaitā 99 pilnvaras un piekrišanas bērna izceļošanai no valsts, 51 nostiprinājuma lūgums, 16 darījuma līgumu projekti, 3 testamenti). Iekasēta valsts nodeva pašvaldības budžetā 1505 *euro*.

Bāriņtiesa veic aktuālo datu ievadi Bāriņtiesu informācijas sistēmā (BARIS) un Vienotajā migrācijas informācijas sistēmā (VMIS).

Bāriņtiesa iesaistās gadījumu risināšanā, kad aizskartas bērnu intereses, un sadarbībā ar vecākiem, bērnu faktiskajiem audzinātājiem, sociālajiem dienestiem, izglītības iestādēm, pašvaldības policiju un Valsts policiju, ārstniecības personām un citiem speciālistiem veic pasākumus, lai nodrošinātu bērnu tiesības un patiesās intereses un ģimene saņemtu nepieciešamo atbalstu.

Atbilstoši kompetencei bāriņtiesa risina gadījumus saistībā ar bērnu aprūpi un uzraudzību Latvijā ieeļojušo ukraiņu ģimenēs, sniedzot atbalstu Ukrainas civiliedzīvotāju ģimenēm.

Bāriņtiesas sastāvā ir bāriņtiesas priekšsēdētājs, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks un divi bāriņtiesas locekļi, bāriņtiesas lietvedību kārtot sekretārs.

Bāriņtiesas darbinieki pilnveido zināšanas un iegūst informāciju par aktuālo saistībā ar izmaiņām likumdošanā, notikumiem nozarē, lai profesionāli, savlaicīgi un kvalitatīvi spētu veikt savus pienākumus. Pārskata gadā pilnveidotas zināšanas par bērnu tiesību aizsardzību, administratīvo procesu bāriņtiesā, adopciju un citām darbības jomām, darbinieki piedalījās Bērnu aizsardzības centra organizētajos semināros “Sarunas ar bērnu pamatprincipi vecāku vai likumisko pārstāvju nolaidības un vardarbības gadījuma izvērtēšanā” un „Bāriņtiesu un sociālo darbinieku sadarbības uzlabošana un vienotas izpratnes veicināšana ģimeņu ar bērniem atbalstam”, Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas rīkotajos semināros, trīs darbinieki profesionālu atbalstu saņēma supervīzijas ciklā.

Informācijas saņemšanā par ģimenēm, kurās netiek ievērotas bērnu tiesības, būtiska loma ir iestādēm un iedzīvotājiem, kas ziņo par katrām saprātīgām šaubām saistībā ar bērnu drošību, aprūpi un uzraudzību.

Bāriņtiesas ikdienas darbs primāri ir nozīmīgs katram bērnam un ģimenei ar bērniem, kam nepieciešams atbalsts un palīdzība jautājumu, problēmu risināšanā un ir būtiski nekavējoties saņemt kvalitatīvu un pieejamu palīdzību bērnu tiesību aizsardzības jomā.

Bāriņtiesa sadarbībā ar Sociālo dienestu cenšas iespējami savlaicīgi identificēt ģimenes, kurās pastāv riski drošai videi, bērnu attīstībai, veselībai un labklājībai, nodrošināt nepieciešamo uzraudzību, atbalstu un pakalpojumus, lai panāktu ģimenes situācijas pozitīvas izmaiņas un sociālās funkcionēšanas uzlabojumu, un bērns varētu augt un attīstīties savā ģimenē.

Bāriņtiesas priekšsēdētāja

I. Stasjule